

Opschrift

Vergadering van 15 mei 2024

Nummer: 2024_MV_00281

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Caroline Persyn: Wachtlijsten voor leerlingenbegeleiding

Raadslid(-leden):

Caroline Persyn - Vlaams Belang

Bevoegd: Evita Willaert

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Helaas leven we in tijden dat een leerkracht niet alleen les moet geven maar ook de zorg en het welzijn van leerlingen op zich moet nemen.

Gelukkig is er het CLB die dan kan inspringen om extra ondersteuning te bieden aan kinderen of hun ouders die nood hebben aan advies of persoonlijke hulp.

Dat gaat van studiekeuze tot spijbelen of pesten en nog zoveel meer.

Maar ook deze mensen hebben heel veel werk en worden meer en meer geconfronteerd met complexe problemen. Het gevolg daarvan is dat er noodgedwongen moet gewerkt worden met wachtlijsten.

Voor de ouders en leerkrachten die deze hulp broodnodig hebben, en zelf soms aan het eind van hun Latijn zitten, is dat heel jammer.

Vandaar mijn vragen.

Vraag:

Wat is de stand van zaken in onze Gentse scholen?

Is er hier ook sprake van een wachtlijst? Zo ja wat kan er of wat zal er aan gedaan worden om dit op te lossen?

Wat is de gemiddelde wachttijd?

Antwoord

Uw vraag vertrekt vanuit een terechte bezorgdheid, al focust u op de ouders en het personeel in scholen en bij het CLB. Ik wil daar toch ook heel expliciet de bezorgdheid over de kinderen en jongeren zelf aan toevoegen. Zij hebben geen verantwoordelijkheid

in de problemen waar ze mee worstelen of in de werkdruk of personeelstekorten op scholen, bij het CLB of andere partners in de welzijnssector. Ze zijn vooral het eerste slachtoffer.

U betreurt ook dat we in een tijd leven waar leraren niet enkel moeten les geven, maar ook aandacht moeten hebben voor zorg en welzijn van de leerlingen. Ik vind een klein beetje een enge visie op wat onderwijs is. Ik zou zeggen: gelukkig maar dat de tijden veranderd zijn. Dat we meer oog hebben voor de zorg voor en het welzijn van onze kinderen. En zorg dragen voor leerlingen en aandacht hebben voor hun welzijn, is een net een belangrijke opdracht voor ons onderwijs. Onze kinderen en jongeren brengen een heel groot deel van hun tijd door op de schoolbanken. Ze komen er in aanraking met verwachtingen, teleurstellingen, uitdagingen ... Verdriet en zorgen stoppen niet bij de schoolpoort. Kinderen zijn geen robotjes waar we zomaar kennis in kunnen steken. Natuurlijk mogen we dus verwachten dat een school meer doet dan kennis overdragen. Kinderen moeten zich ook goed voelen om tot leren – tot kennis en vaardigheden – te kunnen komen. En dus zijn scholen mee een partner in het opvoeden en grootbrengen van onze jeugd.

Het probleem van de wachtlijsten stelt zich overal. In onderwijs, buiten onderwijs, in Gent, buiten Gent. De complexe problematieken die u noemt, laten zich bovendien nog meer voelen in een grootstedelijke context. De vaststellingen die we hierover doen, bestaan niet enkel bij het stedelijk CLB, maar worden ook bevestigd door de andere CLB's. De bezorgdheid hierover groeit en is reëel.

Ik schets graag kort het kader waarbinnen zorg wordt geboden. Het zorgcontinuüm is een wettelijk voorzien kader dat vastlegt welke 3 fases een school doorloopt om samen met het CLB en de ouders om leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden:

- **Fase 0: brede basiszorg.** Vanuit een visie op zorg biedt de school alle leerlingen een krachtige leeromgeving aan. De school stimuleert zoveel mogelijk de ontwikkeling van alle leerlingen, volgt hen systematisch op en werkt actief aan de vermindering van risicofactoren en aan de versterking van beschermende factoren.
- **Fase 1: verhoogde zorg.** De school neemt extra maatregelen die ervoor zorgen dat de leerling met specifieke onderwijsbehoeften het gemeenschappelijke curriculum kan blijven volgen (zoals remediëren, differentiëren, compenseren en dispensereren).
- **Fase 2: uitbreiding van zorg.** Het CLB krijgt een actieve rol en onderzoekt wat de leerling, de leraren en de ouders kunnen doen en wat zij nodig hebben. Het CLB stelt nadien eventueel een GC-[WE1] verslag (gemeenschappelijk curriculum) op, waarin het de nood aan leersteun motiveert. Dan kan de school leersteun vanuit het leersteuncentrum inschakelen.
- **Fase 3: Individueel aangepast curriculum (IAC).** Het CLB stelt een IAC-verslag op. Een leerling met een IAC-verslag kan een IAC volgen in een school voor gewoon onderwijs of kan zich inschrijven in een school voor buitengewoon onderwijs.

Het CLB kan ook beslissen om door te verwijzen naar andere partners. Het CLB loopt een traject met kinderen om uit te maken of de vragen zelf kunnen worden beantwoord door inzet van eigen deskundigheid of niet. Indien de hulpvraag de multidisciplinaire mogelijkheden van het CLB overstijgt, dan wordt naar externen gekeken. Dit kan ook

gelden voor vragen rond groepsaankpak (bv social-emotioneel leren; schoolse vaardigheden) of trajecten om rond bv zelfontwikkeling of schoolangst te werken. Op elk van deze fases en bij elk van deze actoren bestaat er 'druk'. Dat is te verklaren door een groot aantal hulpvragen en tegelijk personeelstekorten en ook onderfinanciering. Deze hulpvragen kennen bovendien een groeiende complexiteit en ook ernst. Gesprekken met medewerkers bevestigen de toegenomen bezorgdheid daarover.

Scholen zijn overbevraagd en beschikken niet over het nodige kader om hulpvragen van allerlei aard op te vangen. Het uitbouwen van een brede basiszorg vergt veel tijd, inzicht en medewerking. Mede door het lerarentekort gebeurt het te vaak dat vragen te snel worden gericht aan o.a. een CLB of een leersteuncentrum en dat is begrijpelijk. Het legt wel druk op de CLB's.

Het aanbod bij de jeugdhulp en andere gespecialiseerde diensten, zoals diagnosecentra, jeugdpsychiatrie, vertrouwensartscentra, centra voor ambulante revalidatie ... volstaat niet. Deze diensten zitten overvol, wat eveneens een directe impact heeft op het CLB. Het CLB blijft daardoor 'eigenaar' van de cases die ze opnemen. Als gevolg daarvan moet een CLB binnen de beschikbare capaciteit zelf gaan prioriteren. Nieuwe aanmeldingen kunnen niet altijd meteen opgenomen worden. Dit werkt frustrerend voor scholen, maar ook voor de CLB's die dit blijven aankaarten.

In concreto betekent dit dat op elk zorgoverleg in elke school de cases worden overlopen en daarbij een prioriteit wordt gegeven. Het bepalen van wat wordt opgepakt, is dus een kwestie van goede afstemming op het werkveld.

Het is moeilijk om te zeggen hoe groot de wachtlijst is. Er wordt niet echt met wachtlijsten gewerkt, wel met prioritering. Bij heel acute situaties zal het CLB altijd handelen.

De subsidiëring van de CLB's gebeurt vanuit een gesloten enveloppe wat betekent dat de schaarse middelen niet worden aangevuld tot het niveau van de reële leerlingenstijgingen in Vlaanderen, laat staan op basis van eventueel gestegen zorgnoden. Er is enkel een herverdeling van schaarste en dat helpt de zaak niet vooruit.

Het 'openbreken' van die gesloten enveloppe zou betekenen dat de personeelsomkadering zou stijgen parallel met de demografische evolutie. Dat zou ook kunnen betekenen dat CLB's die werken in grootstedelijke gebieden een andere omkadering zouden krijgen die overeenstemt met de extra uitdagingen in de grootstad. De gesloten enveloppe bestaat intussen 14 jaar! Het CLB lijkt wat dat betreft aan de zijlijn te staan als het gaat om financiering, maar in de spits wanneer het gaat om de dagelijkse werking.
